

INGLIZ TILI DARSLARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH:

Jo'rayeva Aziza Muhiddin qizi

Imkoniyatlar va metodologik yondashuvlar.

Shahrisabz shahar 2- son Texnikumida Ingliz tili fan o'qituvchisi.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20639005>

Annotatsiya: Ushbu maqolada ingliz tili darslarida raqamli texnologiyalar va internet resurslaridan foydalanishning pedagogik asoslari, samarali usullari va amaliy natijalari ko'rib chiqiladi. Maqola o'qituvchilar va metodistlarga raqamli vositalarni dars jarayoniga integratsiya qilishda amaliy ko'mak beradi.

Kalit so'zlar: raqamli texnologiyalar, ingliz tili, e-learning, interaktiv ta'lim, onlayn resurslar, blended learning.

XXI asrning ikkinchi o'n yilligida ta'lim sohasida raqamli inqilob ro'y berdi. COVID-19 pandemiyasi bu jarayonni yanada tezlashtirdi va masofaviy ta'lim butun dunyoda keng joriy etildi. O'zbekistonda ham maktab va oliy ta'lim muassasalarida raqamli ta'lim platformalari, interaktiv doskalar va onlayn resurslardan foydalanish sezilarli darajada oshdi. Ingliz tili o'qituvchilari uchun bu o'zgarishlar yangi imkoniyatlar bilan birga yangi metodologik talablarni ham keltirib chiqardi.

Raqamli texnologiyalarning ta'limdagi roli faqat ma'lumot uzatish vositasi bilan cheklanmaydi. Zamonaviy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, to'g'ri tanlangan raqamli vositalar o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi, individuallashtirilgan ta'limni ta'minlaydi va tilni haqiqiy muloqot sharoitiga yaqin tarzda o'rganishga imkon beradi.

Raqamli vositalarning tasnifi va qo'llanilishi.

Ingliz tili darslarida qo'llaniladigan raqamli vositalarni bir necha guruhga ajratish mumkin. Birinchi guruh — ta'limiy platformalar (Kahoot, Quizlet, Duolingo, Google Classroom): ular lug'at boyitish, grammatika mashqlari va tezkor baholash uchun samarali. Ikkinchi guruh — multimedia resurslar (YouTube, TED Talks, BBC Learning English): haqiqiy inglizcha nutqni eshitish va ko'rish imkonini beradi. Uchinchi guruh — yozma muloqot vositalari (blogging, wiki, Google Docs): o'quvchilarning yozma nutqini rivojlantiradi va hamkorlikda ishlashni ta'minlaydi.

Pedagogik jihatdan eng muhim masala — texnologiyani dars maqsadiga mos tarzda tanlash. Texnologiya o'qitish maqsadiga xizmat qilishi kerak, aksincha emas. Masalan, Kahoot platformasidan fonetika yoki lug'at bo'yicha qisqa musobaqa tarzida foydalanish o'quvchilarni rag'batlantirishning samarali yo'li,

ammo chuqur grammatik tushuntirishni talab qiladigan mavzularda u etarli bo'lmaydi.

Blended learning: an'anaviy va raqamli ta'limning uyg'unligi.

Blended learning (aralash ta'lim) modeli bugungi kunda eng muvozanatli yondashuv sifatida tan olinmoqda. Bu modelda an'anaviy yuzma-yuz darslar onlayn komponent bilan uyg'unlashtiriladi: o'quvchilar uyda video darslar yoki interaktiv topshiriqlar orqali yangi materialni o'zlashtiradi, sinfda esa o'qituvchi bilan birgalikda amaliy mashqlar, muloqot va muhokamalar olib boriladi.

O'zbekiston maktablarida blended learning modelini joriy etishda e'tiborga olinishi lozim bo'lgan bir necha omil mavjud: o'quvchilarning uyda internet imkoniyati, raqamli savodxonlik darajasi va ota-onalarning raqamli ta'limga munosabati. Bularni hisobga olgan holda o'qituvchi har bir sinf uchun moslashtirilgan raqamli strategiya ishlab chiqishi maqsadga muvofiq.

Xulosa.

Raqamli texnologiyalar ingliz tili o'qitishida inqilobiy o'zgarishlar olib keldi. Ular o'quvchilarga haqiqiy til muhitiga yaqin sharoitda mashq qilish, o'z sur'atida o'rganish va tezkor fikr-mulohaza olish imkonini beradi. O'qituvchi uchun esa bu vositalar darsni yanada rang-barang, interaktiv va samarali qilishning kuchli qurolidir. Biroq texnologiya o'z-o'zicha yechim emas — uning samaradorligi har doim o'qituvchining pedagogik mahoratiga bog'liq. Shu sababli raqamli vositalar bilan ishlash bo'yicha o'qituvchilar malakasini muntazam oshirib borish bugungi ta'lim tizimining ustuvor vazifalaridan biri bo'lib qolmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Warschauer M., Healey D. Computers and Language Learning. — Language Teaching, 1998.
2. Sharma P., Barrett B. Blended Learning. — Oxford: Macmillan, 2007.
3. Dudeney G., Hockly N. How to Teach English with Technology. — Pearson Longman, 2007.
4. Toshmatov N. Ta'limda axborot texnologiyalari. — Toshkent: TDPU, 2018.
5. Xoliqova D. Ingliz tili darslarida raqamli vositalar. — Toshkent: Yangi asr avlodi, 2021.
6. UNESCO. ICT in Education. — Paris: UNESCO, 2020.